

**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DOK3-421/27/04/EP

Warszawa, 2004-10-20

DECYZJA Nr DOK - 106/2004

Na podstawie art. 17 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804 ze zm.), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, polegającej na przejęciu przez Randstad Polska Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie kontroli nad Intersource Holding Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie.

UZASADNIENIE

W dniu 9 września 2004 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zwany dalej „organem antymonopolowym”, na podstawie art. 44 ust. 1 w związku z art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2003 r. Nr 86, poz. 804), zwanej dalej także „ustawą”, wszczął na wniosek Randstad Polska Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie, zwanej dalej „Randstad Polska”, postępowanie antymonopolowe w sprawie koncentracji, polegającej na przejęciu przez tę Spółkę kontroli nad Intersource Holding Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie, zwaną dalej „Intersource Holding”.

Z wniosku zgłoszeniowego wynika, że planowana koncentracja spełnia przesłanki art. 12 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 oraz nie spełnia żadnej z przesłanek art. 13 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, wobec czego na Randstad Polska spoczywał obowiązek zgłoszenia przedmiotowego zamiaru.

Uczestnicy koncentracji

Randstad Polska należy do Grupy Randstad, jednej z największych na świecie agencji pracy tymczasowej, która prowadzi działalność w Holandii, Belgii, Niemczech i w południowo-wschodniej części Stanów Zjednoczonych, a także w Kanadzie, Danii, Francji, Włoszech, Luksemburgu, Portugalii, Hiszpanii, Wielkiej Brytanii i Szwajcarii. Na jej czele stoi Randstad Holding N.V. z siedzibą w Holandii, spółka notowana na giełdzie Euronext w Amsterdamie, gdzie sprzedawane są także opcje na jej akcje. Usługi świadczone przez spółki należące do Grupy polegają na kontaktowaniu we właściwym momencie ludzi poszukujących ciekawej i dobrze płatnej pracy z firmami poszukującymi pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami. Grupa działa pod kilkoma markami: Randstad, Yacht, Capac Inhouse Services, Tempo-Team, Profcare oraz Otter-Westelaken.

W Polsce Grupa zainaugurowała swoją działalność z początkiem 2004 roku, otwierając pierwsze biuro w Warszawie należące do Randstad Polska. Spółka ta prowadzi działalność na rynku rekrutacji pracowników stałych, na rynku zatrudniania i udostępniania pracowników tymczasowych oraz wynajmowania pracowników własnych. Jednocześnie Grupa Randstad jest obecna w Polsce za pośrednictwem Job Net Sp. z o. o. z siedzibą w Warszawie, której udziały zostały nabyte przez Randstad Polska w sierpniu br. Job Net prowadzi działalność – analogiczną do działalności Randstad Polska – od 1999 r. Główna siedziba Job Net znajduje się w Warszawie, a jej przedstawicielstwo w Toruniu. Firma jest członkiem założonego w 2002 r. Związku Agencji Pracy Tymczasowej (ZAPT), który powstał z inicjatywy wiodących firm z branży działających według najwyższych standardów etycznych. ZAPT, który jest jedyną organizacją w Polsce zrzeszającą legalnie działające agencje pracy tymczasowej, jest członkiem CIETT - najważniejszej organizacji zrzeszającej agencje pracy tymczasowej z całego świata, wobec czego jego zadaniem jest podejmowanie działań promujących rozwiązania pracy tymczasowej i dostosowywanie standardów prawnych i etycznych do norm obowiązujących w całej Europie.

Intersource Holding jest spółką holdingową, która prowadzi działalność gospodarczą za pośrednictwem 2 spółek zależnych działających w Polsce i jednej spółki, której siedziba znajduje się w Rumunii. Spółki działające w Polsce to Intersource Sp. z o. o. i Learning Systems Polska Sp. z o. o. Firma Intersource Sp. z o. o., która powstała w 1994 roku, prowadzi działalność na terenie całej Polski w zakresie zatrudnienia tymczasowego, leasingu pracowników, zatrudnienia na stanowiska specjalistyczne oraz rekrutacji stałej. Ponadto Intersource Sp. z o. o. świadczy usługi doradztwa personalnego i zarządzania zasobami

ludzkimi oraz usługi payrollu, tzn. obsługi list płac.

Learning Systems Polska Sp. z o. o. działa na rynku usług szkoleniowych dla przedsiębiorstw w zakresie wdrażania strategii rynkowych.

Przyczyny koncentracji

Planowana koncentracja zostanie dokonana zgodnie z Przedwstępną Umową Sprzedaży Udziałów w Intersource Holding z dnia 26 sierpnia 2004 r., zawarta pod warunkiem zawieszającym uzyskania zgody Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Randstad Polska zamierza nabyć wszystkie udziały w Intersource Holding, co oznacza, że przejmie pośrednią kontrolę nad Intersource Sp. z o. o. i Learning Systems Polska Sp. z o. o. Bezpośrednim deklarowanym celem koncentracji po stronie Randstad Polska jest rozwinięcie działalności na polskim rynku na szerszą skalę. Planowana koncentracja stanowi realizację strategii Grupy Randstad zmierzającej do uzyskania wzrostu przychodów poprzez rozszerzenie oferty handlowej i rynków, na których Grupa prowadzi działalność. Zgodnie z deklaracją zgłaszającego zamiar koncentracji jej celem jest również podniesienie jakości usług rekrutacji i udostępniana pracowników z korzyścią dla klientów firmy.

Organ antymonopolowy ustalił i zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 17 ustawy Prezes Urzędu w drodze decyzji wydaje zgodę na dokonanie koncentracji, w wyniku której konkurencja na rynku nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności poprzez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej na rynku. Przez pozycję dominującą, zgodnie z art. 4 pkt 9 ustawy, rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów oraz konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%. Ocena oddziaływania koncentracji na stan konkurencji wymaga określenia rynków właściwych zarówno w aspekcie produktowym, jak i geograficznym, na które koncentracja wywiera wpływ.

W myśl art. 4 pkt 8 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez rynek właściwy rozumie się rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu, panują zbliżone

warunki konkurencji. A zatem rynek ten wyznaczają zasadniczo dwa elementy: towar (rynek produktowy) i terytorium (rynek geograficzny).

Rynek właściwy

Jak wynika z opisu działalności przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji, właściwym dla niej rynkiem produktowym jest rynek usług w zakresie rekrutacji pracowników i udostępniania pracowników (PKD 74.50. A), na którym prowadzą działalność obaj uczestnicy koncentracji.

Rynek rekrutacji polega na świadczeniu szerokiego zakresu usług na rzecz przedsiębiorców poszukujących pracowników etatowych oraz innych osób świadczących pracę. Komisja Europejska wyróżnia dwa segmenty tego rynku: segment usług w zakresie rekrutacji stałych pracowników oraz segment usług w zakresie zatrudniania i udostępniania pracowników tymczasowych oraz wynajmowania pracowników własnych. Za takim rozróżnieniem ww. rynków przemawia fakt, że pracownicy tymczasowi zatrudniani są przez agencje pośrednictwa pracy, które wypłacają im również wynagrodzenie, natomiast pracownicy stali zatrudniani są przez przedsiębiorę, który zgłasza agencji swoje potrzeby w zakresie kwalifikacji i innych cech poszukiwanego pracownika. Ponadto pracownicy stali tylko w niektórych okolicznościach mogą być zastępowani przez pracowników tymczasowych i dodatkowo tych dwóch rodzajów kategorii pracowników dotyczą różne uregulowania prawne.

Określając rynek właściwy w aspekcie geograficznym należy wziąć pod uwagę, na jakim obszarze dostępne są usługi oferowane przez uczestników koncentracji. Grupa Randstad, do której należy aktywny uczestnik koncentracji, tj. Randstad Polska, prowadzi działalność na rynku o zasięgu światowym, natomiast zasięg działalności obu bezpośrednich uczestników koncentracji ograniczony jest do rynku polskiego, wobec czego przyjąć należy, że wspólnym dla przedmiotowej koncentracji rynkiem geograficznym jest terytorium Polski. Takie stanowisko organu antymonopolowego pozostaje w zgodzie z orzeczeniami Komisji Europejskiej, która w swoich orzeczeniach dotyczących rynku rekrutacji pracowników (zob./M.1687 - Adecco/Olsten, par. 6; IV/M.765 - Adia/Ecco, par. 16) uznaje, że rynek geograficzny ma zasięg nie szerszy niż rynek krajowy. W uzasadnieniu tej opinii Komisja stwierdza, że przy rozpatrywaniu tego rynku należy uwzględniać różnice występujące w zakresie uregulowań prawnych dotyczących rekrutacji pracowników w poszczególnych krajach oraz fakt, że pracownik wykonujący swoje obowiązki posługuje się głównie językiem ojczystym.

Rynkiem właściwym dla przedmiotowej koncentracji jest zatem rynek usług rekrutacji pracowników w Polsce. Rynek ten charakteryzuje się ogólnie silnym tempem wzrostu, znikomymi barierami w zakresie wejścia na rynek oraz znaczną konkurencją. Głównymi konkurentami uczestników koncentracji w rynku rekrutacji pracowników tymczasowych są firmy zrzeszone w Związku Agencji Pracy Tymczasowej, a mianowicie: Adecco Poland Sp. z o.o. z szacunkowym udziałem w rynku wynoszącym ok. [tajemnica przedsiębiorstwa] %, Creyf's Polska Sp. z o.o. z udziałem ok. [tajemnica przedsiębiorstwa] %, Active Plus Sp. z o.o. z udziałem ok. [tajemnica przedsiębiorstwa] i Manpower Polska Sp. z o.o. z udziałem ok. [tajemnica przedsiębiorstwa] %, a także nie zrzeszona spółka Workservice Sp. z o.o. z udziałem ok. [tajemnica przedsiębiorstwa] %. Powyższe szacunki udziałów rynkowych oparte zostały na danych dotyczących 2003 r., przy czym zgodnie z oceną ZAPT nie uległy one istotnej zmianie w 2004 r.

Udział Randstad Polska w rynku właściwym w 2004 roku jest znikomy, nie przekracza 0,1%, bowiem spółka ta rozpoczęła działalność w drugim kwartale tego roku. Udział Job Net - pośredniego uczestnika koncentracji po stronie przedsiębiorcy aktywnego - nie przekroczył natomiast poziomu [tajemnica przedsiębiorstwa] % ani w rynku rekrutacji pracowników stałych, ani w rynku rekrutacji pracowników tymczasowych oraz wynajmowania pracowników własnych. Przedsiębiorca pasywny, Intersource Holding, posiada – wg szacunków dokonanych przez ZAPT - następujące udziały rynkowe: [tajemnica przedsiębiorstwa] % w rynku rekrutacji pracowników stałych oraz ok. [tajemnica przedsiębiorstwa] % w rynku zatrudniania i udostępniania pracowników tymczasowych oraz wynajmowania pracowników własnych.

Skutki koncentracji

Analiza powyższych danych, obrazujących pozycję przedsiębiorców uczestniczących w koncentracji na rynku rekrutacji pracowników, prowadzi do wniosku, że przedmiotowa koncentracja nie wywiera wpływu na rynek właściwy w układzie horyzontalnym, wertykalnym i konglomeratowym.

Pojęcia rynków, na które koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym, wertykalnym oraz konglomeratowym, zostały określone w punkcie 7.2 Wykazu Informacji i Dokumentów, stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 kwietnia 2002 r. w sprawie zgłoszenia zamiaru koncentracji przedsiębiorców (Dz. U. Nr 37 poz. 334). Rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie horyzontalnym (poziomym), jest każdy rynek produktowy, na którym zaangażowani są co najmniej dwaj

przedsiębiorcy uczestniczący w koncentracji (rynków wspólne) i gdzie koncentracja prowadzi do uzyskania łącznego udziału w rynku geograficznym w wysokości większej niż 20 %. Rozpatrywana koncentracja nie prowadzi do uzyskania przez jej uczestników takiej pozycji rynkowej, bowiem ich łączny udział w rynku właściwym nie przekracza 20%.

Rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie wertykalnym jest każdy rynek produktowy, na którym przynajmniej potencjalnie może wystąpić powiązanie typu dostawca-odbiorca i równocześnie indywidualny lub łączny udział uczestników koncentracji przekracza 30% na tym rynku. W przypadku przedmiotowej koncentracji nie występuje rynek produktowy, na którym działa co najmniej jeden z uczestników koncentracji i który jest jednocześnie rynkiem zakupu lub sprzedaży dla drugiego jej uczestnika. Oznacza to, że koncentracja nie wywiera wpływu na rynek w układzie wertykalnym.

Rynkiem właściwym, na który koncentracja wywiera wpływ w układzie konglomeratowym, jest każdy rynek produktowy, na którym między przedsiębiorcami uczestniczącymi w koncentracji nie istnieją żadne powiązania (układy) horyzontalne i wertykalne, ale przynajmniej jeden przedsiębiorca uczestniczący w koncentracji posiada więcej niż 40% udziału w jakimkolwiek rynku właściwym. Przedmiotowa koncentracja nie wywiera wpływu na rynek w układzie konglomeratowym, ponieważ żaden z jej uczestników nie posiada udziału przekraczającego 40% w jakimkolwiek rynku produktowym.

Jak wynika z powyższych ustaleń, ponieważ koncentracja polegająca na przejęciu przez Randstad Polska kontroli nad Intersource Holding nie wywiera wpływu na rynek właściwy, w wyniku jej realizacji konkurencja nie zostanie istotnie ograniczona, w szczególności poprzez powstanie lub umocnienie pozycji dominującej. Oznacza to, że spełnione zostały przytoczone wcześniej przesłanki art. 17 ustawy. Wobec powyższego orzeczono jak w sentencji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. - od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów

DYREKTOR
Departamentu Ochrony Konkurencji

Piotr Mück

Otrzymuje:

Randstad Polska Sp. z o.o.

Za pośrednictwem pełnomocnika
Pani Magdaleny Loos
Allen & Overy, A. Siemiątkowski
Spółka komandytowa

ul. Żelazna 28/30
00-832 Warszawa